

Jan Van Doorslaer
oud-journalist
dagblad *Vooruit*

Dagblad Vooruit 1884-1978

Kleine tentoonstelling, grootse catalogus

Nog tot 22 oktober 2021 loopt in Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis een eerste postcorona-tentoonstelling. Onder de titel 'Dagblad Vooruit 1884-1978' werd op basis van de rijke archieven die Amsab-ISG over dagblad *Vooruit* en uitgeverij Het Licht in huis heeft, een kleine maar zeer bevattelijke expo samengesteld over de geboorte, de evolutie en het verdwijnen van dagblad *Vooruit*. Dat was tijdens zijn bijna honderdjarige bestaan een iconisch en zeer sterk met Gent verbonden mediaverschijnsel. Oudgedienden en dus ervaringsdeskundigen van dagblad *Vooruit* leverden het basiswerk. De medewerkers van Amsab-ISG droegen bij met hun expertise. Of wat in erfgoedtermen een 'co-creatie' heet.

Het eerste nummer van dagblad *Vooruit*, 31/08/1884

Het begon allemaal vorig jaar in volle coronacrisis. Sinds jaren – en dat zijn er meer dan dertig – komen oud-medewerkers van dagblad *Vooruit* telkens op 1 mei samen om hun vroegere kameraadschap te herdenken met een hap, een slok en veel gebabbel. Nagenoeg allen zijn uitgezwermd in diverse richtingen. Omdat door corona de bijeenkomst in 2020 niet kon doorgaan, werd het idee geopperd om een tentoonstelling over 'Onze Vooruit', zoals de eerste werktitel heette, op te zetten. 'Wij', dat zijn in de eerste plaats Bob Van de Voorde, laatste redactiesecretaris en feitelijke hoofdredacteur van *Vooruit*, die de trekker was van het project, Jan Van Doorslaer, oud-redacteur van *Vooruit*, en Herman Balthazar, als historicus en kenner van de Gentse socialistische geschiedenis, de bewaker van de historische lijnen en feiten.

90 jaar Het Licht

Dat Amsab-ISG zijn expertise ter beschikking wou stellen, heeft te maken met diverse links. Niet alleen beheert het de archieven van de krant en haar uitgeverij, het huist ook in een gebouw waar de journalisten van *Vooruit*, toen behorend tot de ploeg van *De Morgen*, de inmiddels verdwenen typmachines nog

Spotprent van Frits Van den Berghe gepubliceerd in de rubriek 'Vandaag' bij een tekst van Gaston Crommen met de titel 'Over persvrijheid en nog wat', 24/11/1938.

op hun duurzaamheid konden testen. Bovendien – en dat was de tweede reden om een tentoonstelling over dagblad *Vooruit* op te zetten – kon begin 2021 de 90e verjaardag herdacht worden van het iconische en inmiddels prachtig gerestaureerde gebouw van Het Licht in de Sint-Pietersnieuwstraat. Maar ook die verjaardag verdween in de corona-annalen zonder echte viering.

Ruim vijftien maanden snuisteren in digitale archieven, meters archiefdozen en nog veel meer meters microfilms, mondde uit in een zeer bevattelijke geschiedenis van dagblad *Vooruit*. Werd de tentoonstelling omwille van de ruimtelijke omstandigheden eerder be-

scheiden, de bijgaande catalogus werd groot, om niet te zeggen groots.

Catalogus in groot formaat

Groot, want uitgegeven op een opmerkelijk en niet zo handig A3-formaat. Maar die keuze werd ingegeven door de 'goesting' om oudere krantenpagina's te reproduceren en ze ook leesbaar te maken. Daarvoor was een groter formaat aangewezen. Uiteindelijk werd de catalogus een werkstuk van meer dan tweehonderd pagina's die, zo zeggen historici en archivariissen, voor het eerst een duidelijk naslagwerk brengt over de geschiedenis van dagblad *Vooruit*.

En die geschiedenis, van het prille begin en de opstart door Anseele in 1884 tot het opgaan van *Vooruit* in *De Morgen* in 1978, laat zich samenvatten in hartverwarmende verhalen, aangrijpende drama's, onwaarschijnlijke successen, roemloze dieptepunten en merkwaardige heropstandingen. In de catalogus komen al die verrassende inzichten tot in de details aan bod. Zowel de tentoonstelling als de catalogus maken ook zijsprongen naar opmerkelijke figuren die mee de iconografie van *Vooruit* bepaalden. We noemen er drie: Frits Van den Berghe (schilder en illustrator bij *Vooruit*), Richard Minne (dichter en chroniqueur bij *Vooruit*) en Louis Paul Boon (schrijver en redacteur, leverancier van de dagelijkse 'Boontjes' en zoveel meer). Wie de tentoonstelling mist, kan de nieuwsgierigheid alsnog laven aan de ruime catalogus van meer dan tweehonderd pagina's.

ErfgoedApp

Met de expo introduceren de initiatiefnemers ook de ErfgoedApp in Amsab-ISG. Met deze door FARO ontworpen applicatie voor smartphones en tablets kan je geluids- en filmfragmenten oproepen bij veertien geëxposeerde illustraties. Stemmen van pioniers als Edward Anseele en Gust Balthazar, liederen van Karel Waeri en van Henri Van Daele, die respectievelijk als volkszanger en theatermaker hun steun aan dagblad *Vooruit* vereeuwigden, en filmfragmenten en persreportages over historische gebeurtenissen uit het leven van dagblad *Vooruit* geven een bijkomende dimensie aan de tentoonstelling.

TENTOONSTELLING

'Dagblad Vooruit 1884-1978'

Nog tot 22 oktober

Amsab-ISG, Bagattenstraat 174, 9000 Gent

Open op werkdagen van 9 u tot 17 u; op

zondag van 9.30 u tot 13 u

CATALOGUS – inmiddels in tweede druk – kan besteld worden bij Amsab-ISG via www.amsab.be of orders@amsab.be.

Prijs: 20 euro. Formaat 29 x 40 cm.

Portkosten: 5 euro.

Wie er een bestelt, krijgt er gratis de jubileumeditie van *Vooruit* van 2 september 1934 bij, toen de krant haar 50e verjaardag vierde.

Met de steun van de Vlaamse Gemeenschap, Stad Gent en Cultuur Gent, Bond Moyson, ABVV-Oost-Vlaanderen, P&V en De Morgen